

TÄÄLTÄ TULLAAN! -HANKKEEN LOPPURAPORTTI

Täältä tullaan! -hankkeessa toteutettiin koulutusprosessikokonaisuus, jolla vahvistettiin nuorten toimijuutta koulussa ja lähiympäristössä. Prosessin lopputuotoksena syntyi oppilaiden ideoimia, suunnittelemaa ja toteuttamia monitoimitapahtumia mielen ja kehon hyvinvointiin ja yhteisöllisyyteen liittyen. Mukana oli monenlaisia toimijoita, puhujia ja yhteistyökumppaneita, lajikokeiluja, herkkuja, esiintyjä ja tekemistä kaikille. Jatkorahoituksen aikana kehiteltiin lisää koko koulun hyvinvointia vahvistavaa toimintaa ja kokeiltiin pelillisyyttä koko koulun osallistamiseksi ideointiin ja hyvinvointiteemojen pohdintaan. Jatkorahoituksen aikana myös pilotoitiin prosessi, jossa tukioppilaiden valinnaiskurssi toimi ydintiiminä.

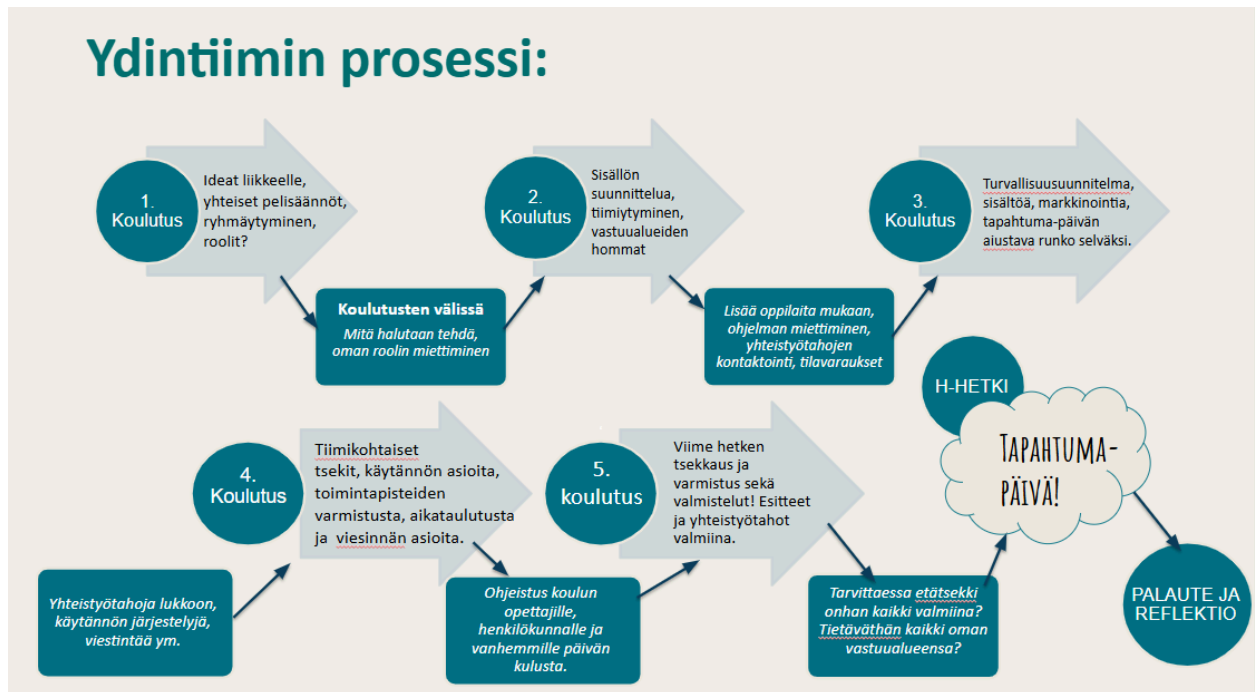
Ennen varsinaista oppilaiden prosessia, opettajille ja koulujen henkilöstölle järjestettiin kaikilla kouluilla erillinen infotilaisuus. Infossa kerrottiin tulevasta prosessista sekä avattiin toiminnan tarkoitusta, toimijoiden rooleja ja perusteita oppilaiden osallisuudesta ja toimijuudesta. Samalla valittiin kaksi tukiaikaista koulun sisältä ydintiimin tueksi prosessin ajaksi ja sovittiin tulevia yhteisiä päivämääriä.

Oppilaiden prosessit lähtivät liikkeelle ensin oppilaskunnan hallituksen tai tukioppilaiden tapaamisella, jossa kartoitettiin koulun tilannetta ja ajatuksia sen tarpeista. Pienimmillä kouluilla tämä osuus jäi, sillä oppilaisiin saatiin hyvä kontakti pienen oppilasmäärän takia jo muuten ja koko koulu osallistui pelipäivään. Näin saimme kattavasti kaikille tunteen yhteisestä prosessista, ja toisaalta kaikille äänille mahdollisuus kuulua. Oppilaiden prosessi jatkui oppilaiden yhteisillä infoilla ja pelipäivillä. Pienemmillä kouluilla pelipäiviin osallistuivat kaikki oppilaat, isommilla yhtenäiskouluilla joko kolmannesta luokasta ylöspäin, tai sitten vain yläkoululaiset. Pelipäivät toteutettiin Seppo.io -työskentelyalustan avulla. Näin saatiin paljon ihmisiä osallistumaan työpajoihin yhtäaikaan ja tekemisestä innostavaa ja monipuolista. [Seppo.io:n](https://seppo.io) avulla voitiin tukea yhteisöllisyyttä kouluissa, sillä aikuiset ja nuoret osallistuivat tehtäväpisteille yhdessä. Pelin nimeksi tuli "Hyvinvointia meidän koulussa". Toiminnallisten ryhmätehtävien avulla mietittiin mm. mitkä asiat kaipaisivat tsemppiä tai parantamista, mikä lisäisi hyvinvointia ja yhteisöllisyyttä omaan kouluun ja minkälainen tapahtuma olisi paras mahdollinen.

Pelipäivän jälkeen oppilaat saivat ilmoittaa kiinnostuksensa osallistua ydintiimiin ja halukkaista nuorista koostettiin ydintiimit. Täältä tullaan! -projektin ydintiimiin pyrittiin löytämään monenlaisia oppijoita (myös niitä, jotka eivät toimi yleensä koulussa niin aktiivisesti eri osallisuusryhmissä) ja tässä myös onnistuttiin. Kaikilla kouluilla tämä onnistui jouhevasti ja luonnollisesti, ja mukaan saatiin erilaisia ja eri-ikäisiä oppilaita. Yhdellä koululla pilotoitiin myös toimintaa tukioppilaiden toteuttamana. Tällöin rakenne tapaamisaikojen suhteen oli valmiina, joka monella koululla oli haasteena.

Toimijoina/tekijöinä kaikissa prosesseissa olivat sekä ydintiimiläiset että myös nuoret kouluttajat (23-26 v), jotka kävivät kouluilla ohjaamassa ydintiimejä. Myös koulun muita oppilaita pyrittiin saamaan ideointiin ja valmisteluun mukaan sekä osallistumaan tapahtumapäivän toteutukseen. Sen lisäksi toimintaan tarvittiin koulun johdon ja kahden tukiaikuisen tuki ydintiimille koulutusprosessin edetessä tapahtuman onnistumiseksi turvallisesti.

Koulutusprosessissa koulutuskertoja ydintiimeille kaikilla kouluilla oli yhteensä viisi + tapahtumapäivä ja palautekerta. Koulutussisällöt havainnollistettuna oheisessa kuvassa pääpiirteissään:

Kevään 2024 koulutusprosessi lähti käyntiin Multialla Sinervän koulussa. Pelipäivä onnistui palautteen perusteella hienosti ja ydintiimi saatiin kokoon 6-9 luokkalaisista nuorista. Nuoret ideoivat, suunnittelivat ja toteuttivat koko koululle toiminnallisen tapahtumapäivän, jonka tarkoitus oli edistää kaikkien oppilaiden osallisuutta ja hyvinvointia. Syntyi tapahtuma nimeltä "Kesä tulee!". Tapahtuma järjestettiin osana Kulttuuritalo Ahjolan avajaisia. Päivätapahtuma keräsi n.145 nuorta ja n.50 aikuista. Tarjolla oli bändi ja musiikkiesityksiä, bingo, voimamieskisa, korikiipeilyä, etninen ruokäkärky, lettuja, kepparirata, frisbeen heittäilyä, jousiammuntaa ja hengailualue.

Syksyllä 2024 hanke käynnistyi Jämsässä sekä Paunun yhtenäiskoululla että Juokslahden koululla. Paunussa teemaksi valikoitui kiusaamisen ja väkivallan vastaisuus ja tapahtuman nimeksi: "Kohti tulevaa!". Tukioppilaat valitsivat aiheen pelipäivien materiaalista ja omista kokemuksistaan, ja halusivat nostaa sen esiin. Yhteistyöhön toimintapisteille saatiin MLL, pelastuslaitos, Riemu-Finland, Terveystalo, Nuorisotoimi ja bingo-mummi ja vaari. Näiden lisäksi puhujavieraana oli Hermanni Haljala puhumassa omista kokemuksistaan kiusattuna sekä kioski, kotoutumiskoordinaattorin pitämä rasisminvastainen piste ja tietovisoja. Tapahtumaan osallistui yhteensä n. 280 oppilasta ja n.30 aikuista.

Juokslahden koulussa ydintiimiläiset toteuttivat "Joulupolku" nimisen tapahtuman, joka korvasi joulujuhlan ja osallisti siksi paljon perheitä mukaan. Tapahtuma oli lämminhenkinen ja sisälsi musiikkiesityksiä, sählyrataa, rentoutuspisteen, kuvausseinää, arvauspisteen, makkaranpaistoa kodalla lyhtypolun päässä, piparinkoristelua ja joulutarinan kirjoitusta. Tapahtumassa kävi n. 80 lasta ja nuorta ja n. 40 aikuista. Vanhempainyhdistys oli aktiivisesti mukana illassa.

Keväällä 2025 Täältä tullaan! -projektit toteutettiin kahdella Laukaan koululla. Kuusan koulussa "Vappuhupi" ja Hietasyrjän koulussa "Ei koulua koulussa- päivä" saivat paljon hyvää palautetta osallistujilta. Yhteistyötoimijoina JBA, Happee, Liikunnan riemu, MLL, Vanhempainyhdistykset, Pelastuslaitos, POP-pankki, Panda ja S-market. Yhteensä Laukaan tapahtumiin osallistui n. 170 oppilasta sekä n. 35 aikuista. Paikallislehti teki projekteista jutun myös muiden luettavaksi.

Arkea ja juhlaa

Kuusan koulun yhdistämäläiset Eija Olivia Repo (vas.), Aino Peuru, Onna Jyrkkä ja Iida Humalajoki nauttivat tapahtuman suunnittelusta ja järjestämisestä. Ehmeri-poni oli yksi päivän ehdottomista vetonaulista.

Oma tapahtuma oli huippujuttu

Kuusan ja Hietasyrjän koululaiset pääsivät suunnittelemaan toiminnantäyteen koulupäivän.

Jussi Miettinen

Kuusan ja Hietasyrjän koululaiset saivat tänä keväänä huonetta, että heidän mielipiteillään, toiveiltaan ja toivon on merkitys. Oppilaat saivat järjestää koulupäivän, jonka ohjelman ideoinnista ja toteutuksesta he vastaavat itse. Nuorten Suomi ry:n avulla järjestetty tempaanen tavoitteena on lisätä koululaisten osallisuuden tunnetta ja kasvattaa heitä toimien toteuttajiksi ja avoimiksi kansalaisiksi.

Kuusan koulun Vappuhupitapahtuman rakensi 4-5-luokilta muodostettu 12 oppilaan ryhmä. Ohjelman suunnitteluaan ryhmä harjoitti tapahtumalle yhteistyökumppanit, kuten esiintyjät ja huolehti tapahtuman tiedottamisesta. Tapahtumat toteutettiin opennessuunnitelman mukaisena monitahoisena oppimiskokemuksena.

laamaan peliä, testaamaan esteetä sekä muuttamaan raskaleitä.

Tapahtuma vaati parin koulukauden taustatyön, johon oppilaat saivat apua Nuorten Suomi ry:n työntekijöiltä ja oman koulun opettajilta. Yhdistämäläisistä tapahtumien järjestäminen on ollut työllistävää, mutta myös palkitsevaa urikka.

Elli-Olivia Revon, 11, miet-

”Oppilaat ovat saaneet ongelmien voittamisesta onnistumisen kokemuksia.

lestä yhteistyökumppaneille sovelta on pakottanut ottaa mukavuuksien ulkopuolelta, mistä on saanut uudenlaisia ideoita asioihin tarttumiseen.

– En ole aikaisemmin soveltanut esimerkiksi 5-tuoksin, mutta nyt sellainen on toteutunut. On myös hauska nähdä, miten innostaan muut ovat tällä meidän tapahtuman ammattimurkeiksi riittävästi nauttivat.

– Tämä on ollut hauskaa, koska olemme saaneet työskennellä yhteistyössä ja on ollut mukava nähdä hyvät oppilaiden kasvot. Aino Peuru, 11, lisää.

Kuusan koulun yhdistämäläiset suunnittelivat muuten koulujen oppilaita tartuttamaan tilaisuuteen, jos vastaavaa on tarjolla.

– Tapahtuman suunnittelun ja toteuttaminen on ollut kiva, ja meillä on ollut tällä tiedossa hyvä yhteistyö Iida Humalajoki, 11, kiteyttää.

Järjestelyjä liioitelti seurannut ja niissä oppilaita tukenut erityisopettaja Nelli Nuoslainen pyrki kokemusta erinomaiseksi.

– Matkan varrella on ollut haasteita, mutta päättämisenäni fikkeinä on ollut innostus, ja oppilaat ovat saaneet ongelmien voittamisesta onnistumisen kokemuksia. Yhdistämäläiset ovat mo-

Pölypölyssä Erin Peuru (vas.) ja Piia Grossmi ottivat toisistaan mitta-ahkailun särsästä.

neen otteeseen saaneet mitään hienoa on, että he ovat itse järjestäneet tällaisen tapahtuman ja miten se saa tuomaan itsensä melkein aikaisiksi. Myös muut oppilaat ovat riittäneet, että tällainen on mahdollista. Nuoslainen sanoo.

Nuuslainen itsekin iloista ilmeistä ja innostuksesta, joka välittyi niin tapahtuman järjestäjiltä kuin siihen osallistujilta.

– Sitä on ollut ihan mahtava seurata.

Tia Sorri työskentelee oppilaiden osallisuuden asiantuntijana Nuorten Suomeen ryssä. Hänen mukaansa

nuorten aktivointitemppaukset ovat tärkeitä, sillä osallisuuden kasvattaminen jää helposti unohtuun.

– Kouluissa tehdään todella hyvää työtä, mutta se ei ole myös kiire ja opettajien tarvitsevat tässä tukea. Siksi pieni muistuttelu voi olla tarpeen, jotta oppilaat pääsevät käyttämään omia vahvuuksiaan. Mitä suurempaa tuenajana oppi, sen parempi, Sorri sanoo.

Hyvät vaikutukset eivät rajoitu vain yhdistämäläisiin, vaan myös muuten oppilaiden toiveita on kuultu ja heitä on myös osallistettu tapahtumien järjestämiseen.

– Oppilaita on niin paljon osaamista ja taitoa, kun heille annetaan vain tilaa. Toivottavasti tämä innostaa myös aikuisia järjestämään tällaisen uudelleen. Haluaisin, että oppilaat ja opettajat saivat tästä mahdollisuuden paljon voimaa, uskoa itseensä sekä pystyisivät tapahtumalla viemään positiivista toiminnastaan myös koulun ulkopuolelle, Sorri sanoo.

Kuusan ja Hietasyrjän koulujen tapahtumat olivat osa Nuorten Suomeen ry:n Tähti-tulian -projektia. Toteutus oli mukana myös Jyväskylän yliopiston opettajapöytätyössä.

Arvioi hankkeen tai toiminnan vaikutuksia

Hankkeessa saavutettiin pääsääntöisesti sille asetetut tavoitteet. Laadulliset tavoitteet lisätä nuorten osallisuutta, toimijuutta ja vaikuttamista kouluissa ja lähiympäristössä toteutuivat suunnitellusti. Yhteinen rento toiminta lisäsi yhteisöllisyyttä ja yhteistyökumppaneiden anti toi tietoutta hyvinvoinnista. Palautekyselyn kommenttien mukaan nuoret löysivät iloa, intoa, uskallusta ja rohkeutta tekemiseensä. He olivat iloisia saadessaan kokeilla jotain, mitä ei yleensä koulussa tule tehdä. Prosessissa opittiin ryhmätyötaitoja ja vastuun ottamista sekä neuvottelutaitoja. Parasta antia oli päästä tekemään yhteistyötä eri luokkalaisten ja eri ikäisten kanssa. Koulun aikuisten kommentteissa erityisen tyytyväisiä oltiin oppilaiden potentiaalini esiin tuomiseen. Heidän kasvunsa ja rohkeutensa lisääntyminen nähtiin arvokkaana. Aiempaa voimakkaammin näkökulmana oli vahvistaa oppilaiden, opettajien ja muiden koulun aikuisten vuoropuhelua, iloa ja yhdessä tekemistä. Myös tämä tavoite saavutettiin.

Paunussa kokeiltiin ydintiimiä, jonka muodostivat tukioppilaat. Kokeilussa hyvää oli se, että tapaamisten ajankohdat oli kaikille selvät ja valmiit, eikä muilta tunneilta tarvinnut olla pois. Tukiikäiset olivat myös luonnollisesti tukioppilaita ohjaavat opettajat. Ydintiiminä 20 tukioppilaan ryhmä oli kuitenkin suuri eikä ryhmäytyminen ja työnjako ollut yhtä helppoa kuin pienemmän tiimin kanssa. Tukarit eivät myöskään olleet itse valinneet tapahtumantuotannollista prosessia, joten joidenkin oppilaiden motivaatio ja kiinnostus tekemiseen ei ollut niin sanotusti "heti valmis". Jatkoa ajatellen kuitenkin, tämänkaltaisen tapahtuman järjestämisen jatkuminen on todennäköisempää jo toimivalla osallisuusryhmällä, jonka "tehtäviin" se helposti kuuluu ja jonka tapaamiskerrat ovat varmuudella olemassa.

Tapahtumissa kävi useita eri lajien ja seurojen edustajia, joten mahdollista on, että joku nuori myös löysi itselleen uuden harrastuksen tai mielenkiinnon kohteen. Koulujen prosessit näkyivät Nuorten Suomen some-kanavissa sekä jotkut myös paikallislehdessä. Niiden ja yhteistyötoimijoiden välityksellä viesti nuorten toimijuuden tärkeydestä on vahvistunut myös koulun ulkopuolelle ja laajemmalle yleisölle.

Jatkotoimenpiteet

Täältä tullaan! -hankkeen jälki jää näkymään useilla kouluilla ja toivon mukaan niissä järjestetään jatkossakin oppilaslähtöisiä tapahtumia. Moni opettaja ja oppilas kuului puhuvan, että "toivottavasti teemme tällaista ensikin vuonna" ja "tästähän on hyvä jatkaa". Nuorten Suomi ry:n toiminnassa projekti ei jatku sellaisenaan, mutta siitä saadut opit ja toimintamalli jäävät elämään muissa toiminnoissa.

Yksi jatkotoimenpiteistä on hankkeen oppien välittäminen valtakunnalliseen nuorten osallistamisen ja kouludemokratian kehittämistyöhön. Nuorten Suomi pyydettiin vahvasti tämän hankkeen myötävaikutuksesta Eduskunnan kanslian koolle kutsumaan Demokratiakasvatuksen kehittämisryhmään. Työryhmässä on edustajat eduskunnan kanslian ja Nuorten Suomen lisäksi, Helsingin yliopistosta, Historian ja yhteiskuntaopin opettajien liitto HYOL ry:stä, Jyväskylän yliopistosta, Kehittämiskeskus Opinkirjosta, Nuorisola ry:stä, oikeusministeriöstä, opetus- ja kulttuuriministeriöstä, Opetushallituksesta, Sitrasta ja Turun yliopistosta. Ryhmän tavoitteena on luoda yhteistä, toimialarajat ja vaalikaudet ylittävää näkemystä suomalaisesta demokratiakasvatuksesta. Työryhmän ensimmäinen tuotos on syksyn 2025 kansallisena demokratiapäivänä julkaistu Demokratiakasvatuksen visio.

Video: Oppilaiden osallisuutta vahvistamassa

<https://www.youtube.com/watch?v=odGQOZTNmwl>

Otteita palautteista:

koulujen aikuisilta:

Tällaista lisää kouluihin! Tästä on hyvä jatkaa tekemään kouluun omaa vuosittaista isompaa tapahtumaa tai vaan omalle luokalleni. Olen äärimmäisen kiitollinen Nuorten Suomen -nuorille ja koko projektin henkilöstölle. Oli hyvä huomata projektin eri vaiheet oppilaiden kehityksessä. Ensin oli hankalaa, mutta kun he pääsivät alkuun, niin tapahtuma kokonaisuutena alkoi hahmottua. Se ilo ja into, mikä oli havaittavissa ydintiimiläisissä tapahtumapäivänä oli käsinkosketeltavaa. Päivässä oli kaikille jotain -> erilaisten lasten toiveet/tarpeet oli huomioitu. Meidän aikuisten on toisinaan vaikea antaa oma vastuu pois ja luottaa siihen, että homma hoituu oppilaiden toimesta.

Tämä oli upea hanke! Nuorten Suomen kouluttajat osasivat kerrassaan upeasti kohdata nuoret ja tukea heidän toimijuuttaan ja osallisuuttaan. Uskon vakaasti, että jokainen nuori, ja myös aikuiset, saivat tästä eväitä elämään, vahvistusta toimijuudelleen ja myös minäpystyvyyden tunteelleen. Koin myös itse oppivani taas kerran uutta osallisuuden ja toimijuuden vahvistamisesta. Hyvä Nuorten Suomi ja tuhannet kiitokset!

Oppilaat kasvoivat henkisesti projektin aikana valtavasti, kun he näkivät toimintansa tulokset ja vaikuttavuuden. Ilo loisti oppilaiden kasvoilta!

Ydintiimiläisten palautetta:

Miltä ydintiimissä toimiminen tuntui?

Tämä oli mukava kokemus, koska sai tutustua uusiin ihmisiin. Oli myös mukavaa järjestää.

Oli tosi kivaa olen oppinut paljon ja ymmärrän opettajia Kiitos tästä 😊

Tosi mahtavalta, koska pääsin tekeä siistejä juttuja

Projektia oli kiva olla järjestämässä. Tapahtuman aikana oli hieman meluista, mutta se ei juurikaan haitannut, koska huomasin että kaikki olivat innoissaan tapahtumasta.

Ydintiimissä pystyi tekemään töitä tuntien olevansa osa porukkaa

Se oli kivaa ja oli ihana nähdä ilo muun ydintiimin ja tapahtuman osallistujien innostus ja työn tulos

Ydintiimi oli hauska ja ainutlaatuinen kokemus

No itse sanoisin että pidin siitä

Se tuntui kivalta, koska oli mukavaa päästä vaikuttamaan asioihin 🤗

Hauskalta tuntui että kuuluu joukkoon oppi olemaan eri ikästen kanssa

onnistuin lähettämään asiallisia sähköposteja ja puhuin uusille ihmisille

Nuoren kouluttajan palautetta Paunun prosessista:

Olin viime syksynä ensimmäistä kertaa Täältä tullaan -projektissa mukana. Osallistuin Paunun koulun ohjaamiseen, jossa koulun tukioppilaat muodostivat projektin ydintiimin.

Projekti oli nuorille, koulun aikuisille ja itselleni merkityksellinen. Se toi tukaritiimiä yhteen, osoitti nuorten vahvuuksia ja mahdollisti selkeästi itsensä ylittämisen. Koulussa, jossa aikuiset olivat kuormittuneita ja näkivät koulun arjessa väkivaltaisen puheen ja rasismin, loi se uskoa koulun oppilaisiin ja heidän suureen potentiaaliin.

Itselleni projekti opetti paljon omasta opettajuudestani ja tiimityöskentelytaidoistani. Merkityksellisiä oppeja sain Tiialta, jonka vilpitön halu auttaa ja kuulla on jotain, mitä on vaikea käsittää. Tärkeimpänä kuitenkin koen, että koko projektin ajan minulla oli tunne, että tehdyllä työllä on aidosti merkitystä ja, että se luo koulun yhteisöön aitoa hyvää. Se on tunne, jota ihan jokaisesta työstä ei saa.